

cev tkiva srca ter s tem v Sloveniji postavil temelje sodobne kvantitativne histološke diagnostike v kardiologiji.

V letih (1991–1995) ko je postal predstojnik Inštituta za histologijo in embriologijo, je nadaljeval delo svojega predhodnika prof. dr. Radivoja Ozwalda in aktivno vzpodbujal znanstveno-raziskovalno delo, klinične specializacije na predkliničnih inštitutih in povezovanje s klinično prakso. Vključil se je v delo Društva na srcu operiranih Slovenije in aktivno podprl idejo tretjega centra za zdravljenje bolezni srca in ožilja MC Medicor – Izola. Z zbiranjem sredstev je bil udeležen v lastniški strukturi družbe.

Sooblikoval je prvo slovensko medicinsko revijo Zdravstveni vestnik in bil od leta 1967 do 1980 njen urednik, od leta 1980 do 1988 pa glavni in odgovorni urednik. Sodeloval je kot član uredniškega sveta poljudnoznanstvene revije Proteus, pri oblikovanju Enciklopedije Slovenije pa je bil urednik za medicino in farmacijo ter podpredsednik glavnega uredniškega odbora.

Nenazadnje je poleg neumornega dela v stroki velik del svojega prostega časa posvetil posebnemu projektu – »svoji veliki ljubezni« – Slovenskemu medicinskemu slovarju. Projekt je nastajal dolgih 30 let z neverjetnim entuziazmom, skupno s sodelavci, ki jih je skrbno izbral. Doživel je tri izdaje in brez dvoma predstavlja spomenik slovenske medicinske literature.

V dolgih letih svojega dela je dobil različna priznanja, enega zadnjih preteklo leto, kot nagrado za življenjsko delo na področju šolstva Republike Slovenije 2008.

Za prof. Kališnikom ostaja v slovenski medicini delo neprecenljive vrednosti, v naših spominih pa bo živel dalje kot posebna oseba, vredna neizmerne spoštovanja.

IN MEMORIAM
ZASLUŽNI PROFESOR DR.
MIROSLAV KALIŠNIK (1927–2009)
GLAVNI UREDNIK SLOVENSKEGA
MEDICINSKEGA SLOVARJA

Dušan Sket

*Odšel si daleč stran drugam,
na steni je ostala tvoja slika,
tvoj stol je prazen, čisto sam,
a miza je postala prevelika.*

Od profesorja Miroslava Kališnika se poslavljam v ime nu sodelavcev in uredništva Slovenskega medicinskega slovarja. Prof. Kališnik je slovarju posvetil več kot tretjino svojega življenja. Skupina ustanoviteljev tega projekta, ki se je zbrala pred 30 leti, je prof. Kališnika izvolila za glavnega urednika. Dela se je lotil z vso svojo silno energijo in organizacijskimi sposobnostmi. Zbral je preko 100 sodelavcev – piscev slovarskih razlag, večinoma z Medicinske fakultete v Ljubljani, izbral je

področne in odgovorne urednike, vzpostavil sodelovanje z Inštitutom za slovenski jezik Frana Ramovša, organiziral tehnično uredništvo, zbral jezikovne svetovalce, zagotovil infrastrukturo, financiranje in sponzorje. S skromnimi pripomočki (sprva brez računalnikov) je slovar nastajal počasi, a vendarle. Pred izdajo slovarja je pod njegovim uredništvom izšel Pravoпис medicinskih izrazov. Končno je kot glavni urednik s soredniki uredil leta 2002 I. izdajo s 60.000 izrazi, ki so jih prispevali sodelavci vseh medicinskih strok. Za naš narod je bil to velik uspeh, takšne slovarje izdajajo navadno večje nacije. Pa ni počival na lovorikah. Poskrbel je, da je izšla druga digitalna izdaja. Tretja razširjena izdaja s 67.000 izrazi je izšla leta 2007, kmalu jo bomo dobili na Internetu, naslednjo razširjeno izdajo pa je načrtoval za leto 2012. Vztrajno je skrbel, da smo dobivali nove sodelavce, da bi pokrivali čimveč področij: bazičnih, kliničnih in socialnomedicinskih. Uvedel je sodobno urednikovanje *on-line*, aktivne sodelavce in urednike je povezal v učinkovito mrežo.

Prof. Kališnika sem prvič srečal kot študent, leta 1963. S kolegom naju je povabil k študentskemu raziskovalnemu delu. Pri njem sem prvič stopil v raziskovalni laboratorij. To me je zaznamovalo za vse življenje. Kasneje sem postal njegov stanovski kolega, visokošolski učitelj. Pri SMS mi je poveril pomembne naloge. Ob njem sem se naučil, kar vem o pisanju in urejanju slovarja. Pri delu za isti cilj sva postala dobra prijatelja. Saj ljudje postanemo prijatelji, kadar nas družijo iste želje, ista stremjenja, isti naporji za doseganje skupnih ciljev. Sedaj, ko ga ni več, nam bo v uredništvu slovarja težko. Pogrešali bomo njegovo spodbudo, kritičnost, avtoriteto in njegovo vedrino. Vendar smo njegovemu spominu dolžni, da dokončamo njegove zamisli. Ob njem smo se naučili medicinske leksikografije, naslednja izdaja bo izšla, kot si jo je zamislil. To smo dolžni njegovemu spominu.

IN MEMORIAM
PRIM. DR. BOJAN TAVČAR

Zora Konjajev

Člani Sekcije za partizansko zdravstvo SZD smo se 5. marca 2009 poslovili od prim. dr. Bojana Tavčarja. Njegova življenjska pot je bila dolga, nenavadna in zanimiva, saj sta ji botrovala čas, v katerem je živel, in predvsem druga svetovna vojna.

Rodil se je rodil 3. maja 1916 v Ormožu v zdravniški rodbini; tudi Bojanova brata in sestra so bili zdravniki; temu poklicu se je posvetilo kar 18 članov njegove rodbine. Bojanov oče je bil znan ljubljanski zobozdravnik, ki je imel ordinacijo v Nebotičniku.

Bojan je bil dijak na III. realni gimnaziji v Ljubljani. Vključen je bil v skavtsko organizacijo, kjer se je družil z otrokoma Otona Župančiča Markom in Andre-

jem, sinovi Franeta Milčinskega Janezom, Franetom in Levom ter s Francem Novakom. V družanju, ki ga je omogočalo življenje v naravi, ukvarjanje s športom in različnimi veščinami ter je spodbujalo pri mladih iznajdljivost, vztrajnost, pogum, zanesljivost, versko strpnost, čast in spoštovanje sočloveka, so se oblikovali v delavne, poštene in sposobne strokovnjake, umetnike in znanstvenike, ki so pomembno posegli v intelektualni svet po drugi svetovni vojni pri nas.

Po maturi se je po začetnem študiju na nepopolni ljubljanski medicinski fakulteti skupaj s sestro vpisal na medicinsko fakulteto v Rimu. Tedaj so jugoslovanske oblasti pridobivale jugoslovanske študente v tujini za vohunjenje v prid lastni državi in Bojan se je temu izognil s povratkom v domovino aprila 1938. Študij je nadaljeval v Beogradu, l. 1941 je diplomiral, nato staziral v ljubljanski bolnišnici in se leta 1942 vključil v OF. Sodeloval je pri organizaciji pobegov političnih zapornikov in ranjenih partizanov, ki so se zdravili v bolnišnici. Vodil je tudi skrivne bolničarske tečaje za medicince pred njihovim odhodom v partizane. Junija 1942 so ga Italijani zaradi izdaje konfinirali v Bologno. Ta čas je izkoristil za obiskovanje velike ortopedske bolnišnice, ki je oskrbovala 8000 ranjencev z vzhodne fronte in si pridobil znanje iz ortopedije. Ob kapitulaciji Italije septembra 1943 je pobegnil in se pridružil partizanom. Ti so ga takoj vključili v delo z ra-

njenci na Goriški fronti, dokler ga niso ujeli Nemci in ga odpeljali v Trst, nato na Koroško. Tudi od tam mu je uspelo pobegniti v Udine, nato v Gorico, od koder so ga aktivisti OF odpeljali v Trnovski gozd, kjer je nadaljeval kot zdravnik. Septembra 1944 je bil imenovan za sanitetnega referenta Gradnikove brigade in z njo je konec aprila 1945 hitel preko Doberdoba v Tržič (Monfalcone), kjer so pri zavzetju postojanke razorožili nemško posadko. V bitki za Trst je številne ranjence zdravil v novoustanovljeni bolnišnici Sežana, ki se je nato preselila v Vipavo. Nadaljeval je v Opatiji, kjer je asistiral kirurgu dr. Otonu Bajcu in organiziral ortopedsko bolnišnico v Lovranu (predvsem za bolnike s kostno tuberkulozo). Zatem ga najdemo na otoku Lošinju, kjer se je spopadal s preprečevanjem in zdravljenjem dizenterije, pa v Puli, kjer je ustanovil ambulanto in delal v bolnišnici jugoslovanske mornarice. Tedaj je zamenjal partizansko suknjo za mornariško uniformo. Sledil je kratek premor v njegovem zdravnikovanju, saj se je moral zaradi boleznih napotiti v Ljubljano, kjer je bil uspešno operiran. Nato ga je spet »posrkalo« morje in je bil tri leta upravnik bolnišnice v Hercegnovem. Tu se je pričel ukvarjati z rentgenologijo in razširil krog delovanja tudi na civilne zdravstvene ustanove v Kotorskem zalivu. V Ljubljani se je nato v radiologiji izpopolnjeval pri dr. Boženi Ravnihar na Onkološkem inštitutu. Končno se je leta 1969 po zelo dolgi vijugasti poti vrnil v Ljubljano in bil imenovan za vodjo rentgenskega oddelka in čez čas tudi za upravnika Vojne bolnišnice v Ljubljani. Ob delu se je udeleževal številnih kongresov, si pridobil znanje in izkušnje. Z njegovim velikim znanjem se je bogatilo tudi civilno zdravstvo, saj je opravljal delo rentgenologa za potrebe različnih bolnišnic še 14 let po upokojitvi l. 1976. Z delom preneha šele leta 1990, ko se je poslovil od številnih sodelavcev, ki jim je bil vselej dober tovariš, učitelj in vzornik.

Med drugo svetovno vojno in ob strokovnem delovanju v številnih različnih krajih in različnih ustanovah nekdanje skupne države – v pravi odisejadi – si je pridobil tudi številne prijatelje drugih jugoslovanskih narodnosti.